

Mellemøsten næsten overstiger væksten i økonomien.

Den globale fordeling af importvæksten viser et tilsvarende billede. OECD-landene ventes at få en gennemsnitlig vækst i importen på godt 5%, mens importen til Asien vil vokse med 8-11%, og til Central- og Østeuropa samt SNG med gennemsnitlig 6% årligt.

Udviklingen i det private forbrug, efterspørgslen efter investeringsgoder og tjenesteydelser udgør de væsentligste komponenter i den globale efterspørgsel. Det private forbrug forventes at vokse med ca. 2,9% pr. år i faste priser frem til år 2005 ifølge en prognose fra Economist Intelligence Unit. Sundhedsrelateret forbrug samt forbruget af varer og tjenester knyttet til fritid og uddannelse forventes at vokse kraftigere end basale forbrugskategorier som føde- og drikkevarer, beklædning og fodtøj og bolig. Det gør sig især gældende i industrilandene, hvor basale forbrugsgoders andel af det samlede forbrug er betydeligt lavere end i Central- og Østeuropa, Asien og Latinamerika.

På markederne i de industrialiserede lande forudses væksten i efterspørgslen efter investeringsgoder således at blive størst inden for de informationsteknologiske områder, herunder EDB- og telekommunikationsudstyr. I de ekspanderende økonomier i Asien og Central- og Østeuropa ventes stærk efterspørgsel efter rådgivning og udstyrsleverancer, som knytter sig til udbygning af den fysiske og sociale infrastruktur. Verdensbanken skønner, at der alene i Østasien frem til år 2004 vil være investeringer i kraftværker, telekommunikation, infrastruktur og vand og sanitet for 1.500 mia. USD svarende til knap 7% af landenes BNP. Samtidig må landenes industri forventes at ville efterspørge stadig mere avanceret produktionsudstyr og teknologi.

Efterspørgslen efter tjenesteydelser ventes også at vokse ganske kraftigt med de største stigninger inden for telekommunikation, forretningsservice og software og EDB-relaterede serviceydelser. Blandt de transportrelaterede tjenesteydelser ventes efterspørgslen at vokse mest for sø- og luftfragt, der alene i Vesteuropa vil vokse med knap 3% årligt. Væksten vil utvivlsomt blive endnu større i Asien og dele af Latinamerika.

På projekteksportmarkedet, der i størrelse udgør mere end 200 mia. kr. om året, ventes især stigning vedrørende projekter finansieret af Verdensbanken og de regionale udviklingsban-

ker. For TACIS og PHARE-programmerne, hvor danske virksomheder har opnået særdeles pæne andele, er der tale om budgetmæssige stigninger på 15-20% frem til år 2000 i forhold til budgettet for 1991-96. Den private sektors større involvering i de multilateralt finansierede projekter betyder, at danske leverandører til projekter må forudses i stigende grad selv at skulle medbringe dele af finansieringen.

På den handelspolitiske front ventes virksomhedernes stigende internationaliserings- og globaliseringsgrad også i de kommende år at skabe pres for yderligere liberaliseringer i det multilaterale handelssystem. Samtidigt kan det høje arbejdsløshedsniveau i de industrialiserede lande i et negativt scenarium frygtes at trække den anden vej. Der ligger en stor værdi i – ikke mindst for mindre lande som Danmark – at opnå øget transparens og klarere regler for det internationale handelssamkvem. Bortset fra tjenesteydelsesområdet ventes de kommende års handelspolitiske dagsorden at blive fastlagt i forbindelse med WTO-ministerkonferencen i Singapore i december i år. Fra dansk side er det afgørende, at der ved ministerkonferencen udsendes et signal om, at det nye WTO skal have en hovedrolle i at sikre, at den globale liberaliseringsproces for handel med varer og tjenesteydelser fastholdes. Det er samtidigt vigtigt, at liberaliseringen udstrækkes geografisk ved optagelse i WTO af nye medlemmer som f.eks. Rusland og Kina i det omfang det kan ske på WTO's normale betingelser.

Asien og Østeuropa vil også i de kommende år trække væksten i eksporten og investeringerne

Den imponerende vækst i eksporten til Asien og Central- og Østeuropa fortsætter, mens vores største nærmarkeder i EU udvikler sig mere jævnt. I 1995 steg eksporten til Asien således med 9% og til Central- og Østeuropa og SNG med knap 20%, mens eksporten til Vesteuropa kun steg med 3,3%. Denne udvikling er fortsat i begyndelsen af 1996, hvor eksporten til Vesteuropa stort set har været stagnerende, mens eksporten til Asien og Central- og Østeuropa er steget med henholdsvis 11% og 12%. De vesteuropæiske markeder er dog fortsat med en andel af den samlede eksport på 74% helt afgørende for dansk eksport. Eksporten til de øvrige regioner Nordamerika og Oceanien, Latinamerika, Afrika og Mellemøsten faldt i 1995.

Dansk vareeksport tabte samlet set markedsandele i forhold til de øvrige EU-lande i perio-